

Komunikat FOR 33/2020:

Polski system podatkowy trzeci od końca w rankingu Tax Foundation

- W szóstej edycji międzynarodowego rankingu konkurencyjności systemów podatkowych przygotowanym przez Tax Foundation polski system podatkowy został oceniony jako trzeci najgorszy wśród uwzględnionych 36 państw OECD. Gorzej od polskiego ocenione zostały tylko systemy podatkowe Chile i Włoch, natomiast za najlepszy został uznany system podatkowy Estonii.
- Największymi problemami polskiego systemu podatkowego w świetle rankingu są nie tyle same stawki, co skomplikowanie związane z licznymi preferencjami i wyjątkami.
  - Polska wypada źle zwłaszcza w kategoriach dotyczących skomplikowania systemu podatkowego oraz licznych wyjątków (skomplikowania oraz liczby wyjątków i preferencji przy podatku od konsumpcji, czyli VAT, czy skomplikowania podatku od dochodów osobistych, czyli PIT i ZUS). Liczne wyjątki i preferencje mają konsekwencje dwojakiego rodzaju. Po pierwsze komplikują system podatkowy, sprawiając, że staje się on czasochłonny i uciążliwy dla podatników. Po drugie, duże różnice w opodatkowaniu sprawiają, że przedsiębiorcy zamiast na tworzeniu towarów i usług, które będą chcieli kupić konsumenci, skupiają się na szukaniu preferencji podatkowych.
  - Nominalna wysokość CIT czy PIT i ZUS jest w rankingu oceniana jako jedna z najbardziej konkurencyjnych w OECD. Jednak zasady amortyzacji czy podwójne opodatkowanie dywidend sprawiają, że faktyczne opodatkowanie zysków wypłacanych przez przedsiębiorstwa jest znacznie mniej konkurencyjne, niż wynikałoby to z nominalnych stawek.
- W świetle wyników rankingu polityka rządu, polegająca na tworzeniu kolejnych wyjątków i preferencji (mały CIT, IP Box, estoński CIT dla wybranych, zwolnienie młodych z PIT), tylko jeszcze bardziej komplikuje i tak już nieprzyjazny dla podatników system. Jednocześnie obniżenie stawki PIT z 18% do 17% w żaden sposób nie jest odpowiedzią na największy problem, jakim jest skomplikowanie całego systemu.

Jak zauważają autorzy rankingu, system podatkowy ma istotny wpływ na wyniki gospodarcze poszczególnych krajów. Dobrze zaprojektowany system podatkowy pozwala podatnikom łatwo wyliczać i płacić należne daniny oraz zapewnia środki na sfinansowanie wydatków publicznych. Z kolei zły system podatkowy jest uciążliwy dla podatników oraz zniechęca ich do produktywnych działalności, czyli pracy i inwestowania. Autorzy rankingu jakość systemu podatkowego oceniają przez pryzmat dwóch kryteriów:

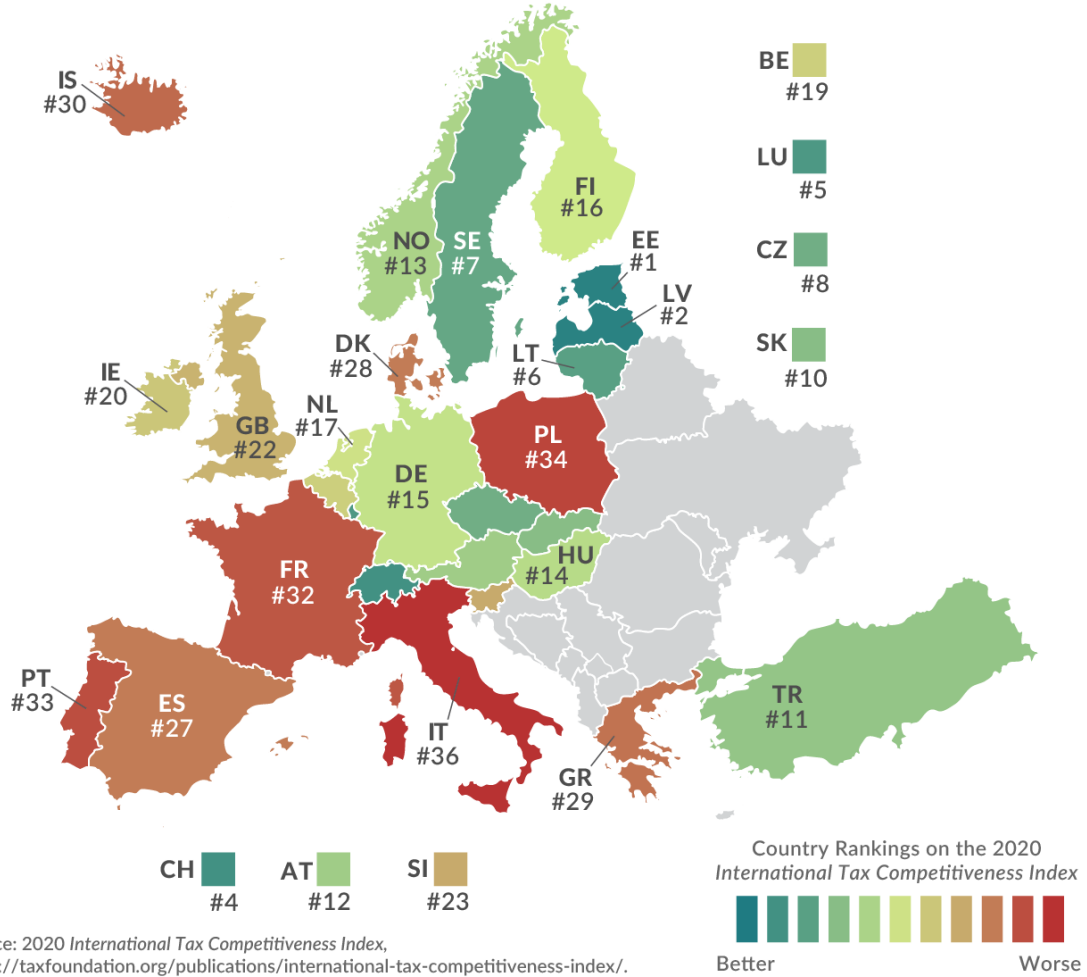
- Wysokości krańcowych stawek podatkowych – jeśli każda następny zarobiony złoty/euro/dolar jest obłożony wysoką stawką podatkową, zmniejsza to motywację podatnika do pracy czy inwestowania.
- Neutralności – neutralny system podatkowy to taki, który w możliwie ograniczony sposób zaburza decyzje podmiotów gospodarczych, np. premiuje konsumpcję względem oszczędzania albo inwestycje w jedne sektory kosztem innych.

Wychodząc z tego założenia, autorzy opracowali indeks oceniający konkurencyjność poszczególnych systemów podatkowych opartych o 16 kryteriów, pogrupowanych w 5 subindeksów. Na mapie pokazano wyniki poszczególnych państw UE, natomiast tabela 1. przedstawia pozycję Polski według poszczególnych kryteriów. Na czerwono zaznaczono kryteria dotyczące skomplikowania i liczby wyjątków w poszczególnych podatkach, co obecnie jest najbardziej palącym problemem polskiego systemu podatkowego.

Cały raport jest dostępny na:

<https://taxfoundation.org/2020-international-tax-competitiveness-index/>

European OECD Country Rankings on the 2020 *International Tax Competitiveness Index*

Tabela 1. Ranking Polski w indeksie konkurencyjności systemów podatkowych
(ranking uwzględnia 36 państw OECD)

Łączna konkurencyjność systemu podatkowego	34
Opodatkowanie przedsiębiorstw (CIT)	9
wysokość stawek	4
Koszty uzyskania przychodu (zasady amortyzacji, rozliczanie strat, koszt kapitału własnego)	12
zakres wyjątków i skomplikowanie	21
Opodatkowanie osób (PIT, składki)	11
wysokość stawek	4
zakres wyjątków i skomplikowanie	29
opodatkowanie zysków kapitałowych/dywidend	15
Opodatkowanie konsumpcji	36
wysokość stawek	27
zakres wyjątków/wielkość bazy podatkowej	34
skomplikowanie	36
Opodatkowanie własności	31
opodatkowanie nieruchomości	23
opodatkowanie majątku	10
opodatkowanie kapitału/transakcji finansowych ¹	35
Aspekty międzynarodowe opodatkowania	27
terytorialność	31
podatek u źródła	19
traktaty międzynarodowe	15
dotatkowe regulacje	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie Tax Foundation

¹ Jedną ze składowych tej kategorii jest ocena opodatkowania transakcji finansowych; w Polsce za taki podatek uznano podatek od czynności cywilnoprawnych, co biorąc pod uwagę jego mały zakres stosowania może wprowadzać w błąd. Ponieważ jednak kategoria ta obejmuje też inne kryteria (podatek bankowy, podatki kapitałowe) to nawet inne zakwalifikowanie podatku od czynności cywilnoprawnych nie zmieniłoby zasadniczo rankingu Polski.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORÓW

dr Aleksander Łaszek

Główny Ekonomista

e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR · [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR